



Svar på Chau Nguyens och Drilon Kllokoqis samt 30 andra ledamöters motion om att Vanda ska utreda kunskapsnivån i finska hos Vandabor med andra språk som modersmål och vidta åtgärder för att förbättra språkkunskaperna

VD/5833/00.02.00.03/2025

PT/ST-V/SL/SE/EA

Chau Nguyen och **Drilon Kllokoqi** samt 30 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

”Vanda ska utreda kunskapsnivån i finska hos Vandabor med andra språk som modersmål och vidta åtgärder för att förbättra språkkunskaperna

Varje år flyttar det allt fler människor som har ett annat modersmål än finska eller svenska till Vanda. Integrationen och delaktigheten i samhället är centrala frågor och för att nå dessa behövs tillräckliga kunskaper i finska. Kunskaper i finska främjar sysselsättning, utbildning och ger människorna bättre möjligheter att delta i samhället.

För närvarande har vi inte tillräckligt med information om hur Vandabornas kunskaper i finska fördelas mellan olika åldersgrupper, olika språkgrupper och personer i olika sysselsättningssituationer. Vi har inte heller tillräckligt exakta uppgifter om hur väl det nuvarande utbudet av språkutbildning motsvarar behoven. För närvarande vet vi inte hur utbudet ser ut för arbetslösa, förvärvsarbetande eller förvärvsarbetande som har familj. För att vi ska kunna säkerställa lika möjligheter till välfärd är det viktigt att få en bättre uppfattning om situationen så att vi kan vidta åtgärder.

Vi som undertecknat motionen föreslår att staden vidtar följande åtgärder:

- staden utreder hur kunskaperna i finska hos invånare med andra språk som modersmål fördelas i vår stad. I utredningen ska olika åldersgrupper, personer i olika sysselsättningssituationer, kön, utbildningsnivå och bostadsområden beaktas
- staden kartlägger hurdan språkutbildning som behövs och hur det existerande behovet motsvarar behovet. Uppmärksamhet ska särskilt fästas vid sysselsättningsfrämjande åtgärder och arbetslivets behov
- staden ska utreda om företagen i Vanda är villiga att ordna undervisning i finska för sina anställda
- staden lämnar utifrån utredningarna konkreta åtgärdsförslag med hjälp av vilka staden bättre kan stödja och främja studier i finska för invånare med andra språk som modersmål.”

Stadsfullmäktige 25.8.2025 § 35

Stadsfullmäktige beslutade ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Chau Nguyens och Drilon Kllokoqis samt 30 andra ledamöters undertecknade motion om att Vanda ska utreda kunskapsnivån i finska hos Vandabor med andra språk som modersmål och vidta åtgärder för att förbättra språkkunskaperna



Serviceområdet för sysselsättning och integration tillsammans med livskraftstjänsterna och Vanda vuxenutbildningsinstitut konstaterar följande som svar:

Vi tackar fullmäktige för att ha tagit upp detta viktiga och aktuella tema. Vi delar synen hos dem som lämnat in motionen på vikten av integration och delaktighet, samt på att det är avgörande med tillräckliga kunskaper i finska för att uppnå detta. Vi delar också synen på att kunskaper i finska främjar sysselsättning, utbildning och ger människorna bättre möjligheter att delta i samhället.

Att lära sig finska ur ett integrations- och sysselsättningsperspektiv har lyfts fram i många olika sammanhang. Enligt till exempel Statens program för integrationsfrämjande 2024–2027 grundar sig integrationspolitiken på att personer som integreras lär sig finska eller svenska, på arbete samt att de kommer in i det finländska samhället. Att lära sig finska eller svenska främjar integrationen och möjligheterna till sysselsättning.

I Vandas strategi för 2026–2029 och Vandas program för integrationsfrämjande 2023–2026 fastställs också att kunskaper i finska är en viktig faktor. Att erbjuda tillräckligt mångsidiga möjligheter att lära sig finska för vuxna i olika livsfaser är viktigt ur ett integrationsperspektiv. Vanda har i sin strategi lovat att garantera att människor med olika bakgrund får möjlighet att lära sig finska eller svenska, så att de kan integreras i samhället i Vanda, utbilda sig och få arbete.

Sambandet mellan det finska språket och integration undersöks även i utredningen Kotoutumisen mallikaupunki (föregångarstad för integration), som samordnats av serviceområdet för sysselsättning och integration och som sammanställer Vanda stads integrationsfrämjande tjänster, god praxis och sociala innovationer från olika verksamhetsområden. Undersökningen har genomförts tväradministrativt i samarbete med olika verksamhetsområden och enheter. Deltagit har bland annat sysselsättnings- och integrationsservicen, livskraftstjänsterna, verksamhetsområdet för fostran och lärande, verksamhetsområdet för stadskultur och välfärd, stadsmiljöns verksamhetsområde och representanter för arbetet med att förebygga segregation. I utredningen granskas vilka aktörer som anordnar kurser i finska i Vanda, kursernas målgrupper och antalet deltagare. Målet med utredningen är att skapa en helhetsbild av hur Vanda tillgodoser behoven hos flerspråkiga och invandrade kommuninvånare och utvecklar sina tjänster på ett jämlikt sätt.

Det har även utarbetats en utredning om S2-undervisningen i Vanda, som finansierades genom handlingsprogrammet för positiv särbehandling (2023–2025). År 2024 genomförde Owl Group en utvärdering av S2-utbildningen i Vanda och identifierade behov av och möjligheter till utveckling av utbildningen. I utredningen konstaterades att man i Vanda har satsat på att utöka språkundervisningen i takt med att behoven ökat. År 2024 bodde det 72 150 personer med ett främmande modersmål (något annat modersmål än finska, svenska eller samiska) i Vanda, vilket var 28,7 procent av hela befolkningen. Antalet personer som talar andra språk som modersmål i Vanda ökar för varje år, vilket särskilt ökar behovet av språkundervisning på nybörjar- och grundnivå. I januari 2025 uppgick antalet arbetssökande med främmande språk som modersmål (arbetslösa och permitterade) till totalt 8 980 (13.1.2026). I slutet av 2025 fanns det över 31 000 arbetssökande i Vanda. Det fanns över 16 000 arbetssökande med ett annat modersmål, cirka 53 % av alla arbetssökande i Vanda.

Fullmäktigeförslaget har en koppling till den plan för utveckling av flerspråkiga elevers lärande som redan har inletts inom verksamhetsområdet för fostran och lärande i Vanda, där man fokuserar på att förbättra språkkunskaperna i undervisningsspråket hos barn och ungdomar i Vanda samt på att utveckla utbudet av språkligt stöd. I anslutning till utvecklingsplanen har man konstaterat att det finns ett behov av mer och mångsidigare undervisning i de grundläggande kunskaperna i finska/svenska jämfört med idag, särskilt för elever som befinner sig i slutet av den grundläggande utbildningen eller som flyttar till



landet som vuxna. Dessutom rör ämnet för fullmäktigemotionen det strategiska allianspartnerskapet mellan Finlands sex största städer och staten, där Vanda erbjuder arbetsgivare kostnadsfria experttjänster för att utveckla språkpraxis på arbetsplatsen samt språkstöd direkt på arbetsplatsen.

Vi erfar att vi skulle dra nytta av mer utförlig information om hur Vandabornas kunskaper i finska fördelas mellan olika åldersgrupper, olika språkgrupper och personer i olika sysselsättningssituationer. Tyvärr går det inte att samla in exakta uppgifter om kunskaperna i finska med de metoder som står till vårt förfogande: Som grupp är Vandaborna mycket mångskiftande, och det finns inga lagar eller förordningar som föreskriver att man på nationell eller regional nivå ska samla in övergripande uppgifter om nivån på språkkunskaperna. Eftersom insamlingen av uppgifter inte bygger på föreskrifter finns det inte någon instans som skulle kunna samla in uppgifterna, och vi kan inte heller ålägga våra kommuninvånare att lämna ut sådana uppgifter om sig själva.

Vi får information om språkkunskapsnivån för alla integrationskunders del. Deras finskakunskaper kartläggs och testas innan de deltar i integrationsutbildningen, så att studerande kan hänvisas till rätt kurs. Det är svårare att bedöma språkkunskaperna hos andra kunder, särskilt hos dem som har passerat integrationstiden, men inom sysselsättnings- och integrations servicen har man pilottestat verktyg för att fastställa nivån på språkkunskaper.

Innan integrationsutbildningen inleds genomgår kunden en bedömning av utgångsnivån i finska vid Testipiste, och utifrån resultatet får kunden en rekommendation om utbildning i finska eller någon annan lämplig utbildning eller tjänst. År 2025 deltog 1 716 personer i bedömningen av utgångsnivån i finska. Från och med 2025 kommer det även i slutfasen av integrationsutbildningen att ordnas ett sluttest i språkkunskaper, där olika delområden i finska eller svenska mäts, det vill säga hör- och läsförståelse samt muntliga och skriftliga språkkunskaper. Med sluttestet mäts endast de språkkunskaper som anges i läroplanen för integrationsutbildningen, och för att få göra provet krävs alltid att man har genomgått integrationsutbildningen. År 2025 deltog totalt 2 750 Vandabor i integrationsutbildningen, varav 1 999 hade påbörjat utbildningen under år 2025.

Aktörer som erbjuder utbildning i finska och annan språkundervisning i Vanda

Det nuvarande utbudet av språkutbildningar är mångsidigt och omfattande, och undervisningen i finska finansieras via olika kanaler, varav de största är arbets- och näringsministeriet samt undervisningsministeriet. I Vanda finns det många aktörer som anordnar undervisning i finska. År 2025 deltog 12 595 vuxna i finskundervisning eller konversationsgrupper i Vanda. Vanda vuxenutbildningsinstitut är den viktigaste aktören inom S2-utbildningar i Vanda. Vuxenutbildningscentret anordnar grundläggande vuxenutbildning för invandrare, avgiftsbelagda och kostnadsfria kurser i finska samt utbildningar för personer under integrationstiden och efter integrationstiden. Kurser anordnas på olika platser i Vanda och utbildningarna riktar sig även till specialgrupper, till exempel analfabeter eller hemmamammor. Kurserna är i regel välbesökta och blir snabbt fullbokade. År 2025 deltog 6 368 personer i språkutbildningarna vid Vanda vuxenutbildningsinstitut och 282 personer deltog i den grundläggande utbildningen för vuxna.

Andra som erbjuder utbildning i finska i Vanda är Vanda yrkesinstitut Varia, där man anordnar invandrarutbildningar, dvs. yrkesinriktade grundexamina på andra stadiet med stöd i finska språket. År 2025 deltog 1 026 studerande i S2-kurserna. Dessutom erbjuder Varia en förberedande utbildning inför examensutbildning (TUVA), vars mål är att studerandena får sådana studiefärdigheter som krävs för att klara av en utbildning som leder till examen på andra stadiet. Cirka 20 studerande, dvs. en grupp, deltog i TUVA-utbildningen för myndiga vuxna år 2025.



Kompetenscentrets tjänster vid serviceområdet för sysselsättning och integration har fr.o.m. år 2025 tillhandahållit egen undervisning i finska, i vilken 70 personer deltog år 2025. Dessutom erbjuds arbetslösa arbetssökande med språkkunskaper på nivå A2.2 även S2-undervisning som en del av de språkstödda yrkesinriktade delexamina. Undervisningen hade 65 deltagare. Dessutom anordnar serviceområdet för sysselsättning och integration verksamheten Vanhemmat mukaan (VaMu föräldrarna med) för att främja deltagande i skolan och arbetslivet, där invandrade föräldrar i Vanda under ledning av en S2-coach lär sig finska genom aktiviteter och samtidigt bekantar sig med området, dess tjänster samt det finländska samhället och utbildningssystemet. Under en del av veckan har föräldrarna möjlighet att delta i undervisningen i de lägre årskurserna eller i verksamheten i småbarnspedagogikens barngrupper. År 2025 deltog 241 föräldrar i verksamheten Vanhemmat mukaan (föräldrarna med).

Andra aktörer i Vanda är nätverket Luetaan Yhdessä (Vi läser tillsammans), som stöder invandrades, särskilt kvinnors, språkinläring och integration. Nätverket anordnar undervisning i finska samt läs- och skrivfärdigheter på frivilligbasis. År 2024 var 58 volontärer och 435 deltagare verksamma.

Ett stort antal invandrarorganisationer och andra organisationer i Vanda anordnar olika former av undervisning i finska. År 2025 anordnade till exempel Vantaan Venäläinen klubi ry ett språkcafé där 40 personer deltog, och lärarna var volontärer från föreningen Suomi-Venäjä-seura. Hakunilan kansainvälinen yhdistys anordnade undervisning i finska i samarbete med Vision. I undervisningen deltog 250 personer. Föreningen Sahan seura anordnade konversationsgrupper i finska inom ramen för projektet "Hyvinvoivat naiset", som finansierades av Stea, och där 80 kvinnor deltog. Nicehearts ordnade en kurs i läs- och skrivkunnskap för 30 kvinnor samt ett språkcafé, där 14 kvinnor deltog. Även nätverket Auroras anordnade mentorgrupper i finska för 26 utbildade kvinnor från Vanda. Fyra par deltog i Finlands Röda Kors SuomiKamu-verksamhet och 60 personer deltog i Auttajaklubi. Målgruppen var ungdomar som fick lära sig första hjälpen och finska. Dessutom hade de Läksyhelppi och SuomiKamu-vänverksamhet. Dessutom har församlingen anordnat språkcaféer med 15 deltagare. I Dickursby bibliotek i Vanda anordnades grupper under rubriken Puhutaan suomea yhdessä (låt oss prata finska tillsammans), där 159 personer deltog, samt finskundervisning som anordnades av bibliotekspersonalen, med totalt 1 131 deltagare.

Hur motsvarar det befintliga utbudet av undervisning i finska behovet

I fullmäktigemotionen åläggs staden att kartlägga vilken typ av språkutbildning som behövs och i vilken utsträckning det befintliga utbudet motsvarar behovet. Serviceområdet för sysselsättning och integration genomförde en enkätundersökning om utbudet av finskundervisning och utvecklingsobjekt i Vanda. Enkäten riktade sig till chefer och inom serviceområdet för sysselsättning och integration samt chefer inom livskraftstjänster, liksom till nyckelpersoner som tar emot nyanlända vid Vanda vuxenutbildningsinstitut och verksamhetsområdet för fostran och lärande. Enkäten besvarades av 12 experter. Enkätens urval var litet, varför resultaten inte kan generaliseras i någon större utsträckning och inga statistiskt signifikanta slutsatser kan dras utifrån svaren. Svarstiden för enkäten var bara en vecka, vilket kan ha lett till en lägre svarsprocent.

Enligt enkäten kan man konstatera att kurserna vid Vanda vuxenutbildningsinstitut är populära och att särskilt de kostnadsfria kurserna snabbt blir fullbokade. Enkäten visade att det kan vara svårt för aktörerna att få en överblick över alla utbildningar som finns tillgängliga. I enskilda svar framkom att utbudet kunde vara större och att man ansåg att det inte tillgodoser alla studerandes behov. Det fanns önskemål om ett större gratis serviceutbud med låg tröskel samt mer intensiva kurser. En del ansåg också att Vanda vuxenutbildningsinstitut har ett brett utbud av kurser på olika nivåer och riktade till olika målgrupper. Att hitta lediga och lämpliga undervisningslokaler upplevdes också vara en utmaning.



Man tog upp stadens besparingsmål, som ökar trycket på att utöka gruppstorlekarna. Detta skulle dock vara ofördelaktigt för studerandenas inläring och förmåga att uppnå sina mål.

I svaren framkom att utbildningsutbudet måste vara mångsidigt, eftersom målgruppen är bred – från analfabeter till högutbildade experter – och kundernas livssituationer varierar. Det krävs dels utbildning som utvecklar praktiska färdigheter och inlärningsfärdigheter, dels målinriktade och intensiva studier. Kurser med fysisk närvaro är viktiga eftersom språkkunskaperna utvecklas genom interaktion. I fullmäktigemotionen uppmanas man att ägna särskild uppmärksamhet åt åtgärder som främjar sysselsättningen och arbetslivets behov. Undersökningen visade på vikten av arbetslivsinriktade kurser, och ur företagarnas perspektiv behövs språkstöd med låg tröskel för arbetsgivare. För att tillgodose detta behov erbjuder serviceområdet för sysselsättning och integration i Vanda tjänsten Kielikummpalvelu (språkfaddertjänsten), där en språkfadder besöker arbetsplatsen och hjälper till exempel en arbetstagare med ett annat språk som modersmål och arbetsgivaren under anställningen eller arbetsprövningen med att översätta arbetsplatsens anvisningar och material till lättförståelig finska, introduktion och uppföljning av arbetet. Tjänsten har fått ett positivt mottagande.

I fullmäktigemotionen ombads också staden att utreda om företagen i Vanda är villiga att ordna undervisning i finska för sina anställda. Livskraftstjänsterna har skickat ut en enkät om ämnet till arbetsgivare i Vanda. Resultaten från enkäten fås våren 2026. Ämnet är aktuellt, eftersom även enligt den arbetslivsundersökning för 2025 som Barona har låtit genomföra har man i Nyland en mer positiv inställning till flerspråkighet och ett internationellt arbetsliv än i övriga Finland. År 2025 hade 548 av de 920 kunderna vid Vandas företagsrådgivningstjänster ett annat modersmål (59 %). Kunderna inom företagsrådgivningen grundade sammanlagt 498 företag, varav 260 (52 %) grundades av kunder inom företagsrådgivningen som talar ett annat språk som modersmål. Siffrorna kan antas spegla den allmänna situationen i Vanda, men det finns inga samlade uppgifter om företag som grundats av personer med annat modersmål i Vanda. Handelsregistret (PRH) samlar inte in denna information, eftersom det inte finns något fält där man frågar efter modersmål vid registreringen av ett företag.

Stadens utvecklingsarbete för att främja finskundervisningen för invånare som har ett annat språk som modersmål

I fullmäktigemotionen ombads staden att utgående från utredningarna lämna in konkreta åtgärdsförslag med hjälp av vilka staden bättre kan stödja och främja studier i finska för invånare med andra språk som modersmål. Att utveckla undervisningen i de inhemska språken är ett gemensamt mål för hela Vanda, och detta utvecklingsarbete pågår nu i samband med den nya strategin. Vikten av att lära sig finska har också lyfts fram i det sysselsättningsprogram för Vanda som just nu är under beredning, där en av de viktigaste åtgärderna är att se till att invånarna i Vanda har tillräckliga språkkunskaper för att sysselsättas.

Det kan vara svårt att få en helhetsbild av det utbildningsutbud som finns och de aktiviteter som stöder språkinläringen. Detta behov har identifierats, och därför kommer informationsflödet och samordningen mellan olika aktörer att utvecklas inom ramen för utredningen om Kotoutumisen mallikaupunki (föregångarstad för integration) samt genom samordningen av integrationsarbetet mellan Vandas olika verksamhetsområden.

Språkinläring sker inte enbart på kurser. Hela samhället kan bidra till att man lär sig språket. De olika aktiviteter som de ovan nämnda organisationerna i Vanda anordnar för att främja språkinläring är ett bra exempel på detta. Dessutom kan språkinläring stödjas genom att säkerställa tillräckligt tydlig och mångsidig kommunikation som är tillgänglig även för dem som håller på att lära sig språket och därigenom stöder delaktigheten. Vanda stad ökar mängden lättläst information och satsar dessutom på



kundorienterad och flerspråkig kommunikation för att kunderna och personalen ska känna till de tjänster som erbjuds. Utbildningsutbudet utvecklas utifrån kundernas behov, eftersom kundernas behov och mål är olika och förändras i takt med att antalet personer med andra språk som modersmål i Vanda ökar. Dessutom beaktas i allt större utsträckning arbetslivsorientering och funktionalitet i undervisningen i finska. Sysselsättning erbjuder en utmärkt miljö för att utveckla språkkunskaperna.

Utredningen visar att utbudet av såväl kurser i finska som den grundläggande utbildningen för vuxna är otillräckligt. Antalet utbildningar bör utökas för att täcka behovet. En ökning av antalet utbildningar skulle stödja främjandet av vägar för att främja språkkunskaper från en nivå till en annan och, å andra sidan, anordnandet av utbildningar som utvecklar arbetslivsfärdigheterna.

Bland de största städerna är utbildningsnivån lägst i Vanda. I Vanda bör man satsa på att utvidga den grundläggande utbildningen för vuxna och erbjuda denna möjlighet till studier för allt fler unga vuxna. Den grundläggande utbildningen för vuxna i Vanda är fortfarande liten i jämförelse med de andra städerna i huvudstadsregionen. Inom den grundläggande utbildningen för vuxna handleds den studerande alltid till fortsatta studier på andra stadiet eller till arbetslivet.

Lagändringar och statlig finansiering påverkar också anordnandet och främjandet av undervisning i finska. Därför är det också viktigt med intressebevakning i detta ärende. Vanda stad har uttalat sig om en ändring av lagen om främjande av integration och om lagar med anknytning till den. Den nu föreslagna ändringen av utbildning som finansieras med 100 % statsandelar till arbetskraftsutbildning, som läskunnighetsutbildning och annat fritt bildningsarbete kan lämna kundgrupper som drar nytta av utbildningen utanför utbildningen. Behovet av stöd och sämre förutsättningar för studier och framsteg för personer som behöver läskunnighetsutbildning bör beaktas vid planeringen av utbildningarna. Det är viktigt att se till att de som står utanför arbetsmarknaden inte utestängs från utbildning. Man bör identifiera målgrupper som står utanför arbetsmarknaden och skapa en verksamhetsmodell för att nå dem. Vanda har i sitt utlåtande föreslagit att lagändringen också bör trygga den fria bildningens ställning i serviceproduktionen och en tillräcklig finansiering.

Åtgärder för att förbättra möjligheterna till språkundervisning kommer att läggas fram för stadsfullmäktige i samband med behandlingen av programmet för integration.

Stadsstyrelsen 23.3.2026 § 19

Stadsdirektörens förslag:

Stadsstyrelsen beslutar att

- a) ge stadsstyrelsens svar på Chau Nguyens ja Drilon Kllokoqis samt 30 andra ledamöters motion i enlighet med förslaget, och
- b) föreslå för stadsfullmäktige att stadsstyrelsens svar antecknas för kännedom.

Behandling:

Under behandlingen av ärendet gjorde stadsdirektören följande *tillägg* som ett eget stycke i slutet av motionssvaret:

Åtgärder för att förbättra möjligheterna till språkundervisning kommer att läggas fram för stadsfullmäktige i samband med behandlingen av programmet för integration.



Dessutom föreslog stadsstyrelsens ordförande att man som en teknisk justering i svaret ändrar uttrycket *vieraskielinen* (främmande språk som modersmål) till *muunkielinen* (annat språk som modersmål) på de ställen där det är möjligt. Förslaget godkändes enhälligt.

Beslut:

Det ändrade förslaget godkändes.

Det antecknades att socialdemokraternas stadsstyrelsegrupp lämnade in följande protokollsuttalande i ärendet:

Socialdemokratiska gruppen anser att det är viktigt att Vanda utnyttjar resultaten av den enkät och annan utredning som beskrivs i motionssvaret fullt ut och främjar praktiska åtgärder på grundval av dem för att stärka tillgången till, arbetslivsorienteringen och tillgängligheten för undervisning i finska, eftersom språkkunskaper är en central förutsättning för integration, delaktighet och sysselsättning. Samtidigt konstaterar gruppen att de nedskärningar i finansieringen av integrationen som Orpo-regeringen gjort försvagar städernas möjligheter att utveckla språkundervisningen och stödjande sysselsättningen av personer med andra modersmål, och därför förutsätter utvecklingen av språkutbildningen också en nationell vilja och tillräcklig finansiering.

Stadsfullmäktige 27.4.2026**Stadsstyrelsens förslag:**

Stadsfullmäktige beslutar anteckna stadsstyrelsens svar för kännedom.

Bilagor:

- Chau Nguyens och Drilon Kllokoqis samt 30 andra ledamöters motion om att Vanda ska utreda kunskapsnivån i finska hos Vandabor med andra språk som modersmål och vidta åtgärder för att förbättra språkkunskaperna

Anvisningar för sökande av ändring: 2.1 Besvärsförbud

Närmare information: servicechefen för internationella kunder Suvi Lindén
(fornamn.efternamn[at]vantaa.fi)